

L a n d s k a p s n ä m n d e n s f r a m -
 ställning till Ålands landsting om antagande av lag
 om kommunalförvaltning i Mariehamn.

Uti en till innevarande års landsting ingiven petition hava landstingsmannen, vicetalmannen Johannes Eriksson och landstingsmannen Robert Rosenblad anhållit om

"att Landstinget ville uppdraga åt Ålands landskapsnämnd att snarast möjligt till Landstinget inkomma med förslag till reviderade kommunallagar för landskapet, så uppställda, att samtliga kommunalväsendet angående stadganden äro såvitt möjligt i en och samma lag införda, skilt för landskommunerna och skilt för landskapets stad Mariehamn."

Denna petition torde emellertid icke ännu slutbehandlats av Landstinget, eftersom det av petitionärerna åsyftade uppdraget ännu icke åt Landskapsnämnden överlämnats.

Redan innan ifrågavarande petition till Landstinget ingivits, hade emellertid tanken på nödvändigheten av den utav petitionärerna förordade kodifieringen och revisionen hos Nämnden vunnit insteg och även föranlett till vissa förberedande åtgärder i syfte att inhämta de kommunala myndigheternas inom landskapet åsikt i frågan; och har, såsom att vänta var, uppslaget till en dylik lagstiftningsåtgärd från landskapets sida överallt mötts av oförbehållsamt gillande.

Att så blivit fallet, har sin naturliga förklaring i det sakförhållande, att lagstiftningsarbetet i republiken även på det kommunala området under tiden från det politiska genombrottet bedrivits i en så forcerad takt, att den nödiga överskådligheten över kommunallagstiftningen gått nästan helt och hållet förlorad. Uti mycket hög grad har sådant vållats därav, att nästan varje år tidigare gällande kommunallagar undergått ändring; ofta hava nyss förut vidtagna ändringar i desamma ånyo ändrats och påföljden har tydligtvis måst bli ett sådant kaos på området, att till och med försigkomna jurister haft svårigheter finna sig tillrätta i detsamma. I så mycket högre grad måste detta vara fallet med de kommunala funktionärer, vilka haft att rätta sig efter de kommunala författningarna, att icke tala om den stora allmänheten, som stått alldeles hjälplös inför de så ofta och delvis grundväsentliga genomförda ändringarna. Redan en kodifiering av lagstiftningen på ifrågavarande område har fördenskull syntes Landskapsnämnden ofrånkomlig. Men därjämte äro, särskilt med avseende å det kommunala skatteväsendet, nu gällande stadganden dels alldeles bristfälliga, dels så otydligt avfattade, att desamma lämnat rum för olika tolkning med därav följande osäkerhet och förvirring.

Uti det lagförslag, som nu av Landskapsnämnden överlämnas till Landstingets behandling, hava därför de anmärkta bristfälligheterna så vitt möjligt avhjälpas och har Landskapsnämnden vid arbetet å förslaget utgått ifrån att de av en historisk utveckling betingade grunderna för

lagstiftningen på detta område ej borde rubbas. Landskapsnämnden har förty uti lagförslaget upptagit härintills gällande stadganden, såvitt de icke direkt synts Landskapsnämnden strida emot den gällande lagstiftningens system.

Över lagförslaget har Landskapsnämnden inbegärt utlåtande av stadsfullmäktige och har sådant även av fullmäktige beredvilligt avgivits och av Landskapsnämnden tagits ad notam i alla de hänseenden, där icke Nämnden bildat sig en olika uppfattning, från vilken densamma ej ansett sig kunna vika.

För vinnande av största möjliga överskådlighet i fråga om de bestämmelser, som normera den kommunala självstyrelsen, har lagförslaget uppdelats uti tolv kapitel, av vilka en del återfinns uti nu gällande lagstiftning, men andra äro för lagen nya. Sådana äro kap. 5 om drättselkammaren, kap. 7 om kommunalskattskyldighet samt om kommunala taxeringsmyndigheter, kap. 8 om skyldighet att avgiva inkomstdeklaration för kommunalbeskattning, kap. 9 om skattbar inkomst samt förfarandet vid taxering, kap. 10 om sättet för kommunala kungörelser samt om ansöknings tid för besättande av kommunala befattningar. Att här i detalj redogöra för de ändrade bestämmelser och delvis nya principer, som i lagförslaget ingå, bleve alltför vidlyftigt, men anser Landskapsnämnden likväl anledning föreligga att fästa landstingets uppmärksamhet vid några uti lagförslaget ingående stadganden, vilka måhända förtjäna särskilt beröras.

Då rättvisa och billighet torde anses fordra, att de utskott och

nämnder, som av stadsfullmäktige tillsättas för utredande av frågor, fallande inom den kommunala förvaltningen, på samma sätt som fullmäktige, erhålla ersättning för sitt i kommunens tjänst utförda arbete, har Landskapsnämnden upptagit bestämmelse härom. Enär vidare en garanterad kontinuitet ifråga om taxeringsnämndens sammansättning måste ur stadens synpunkt anses önskvärd, stadgas i lagen att sagda nämnds ledamöter skola väljas för tre år, och då ordföranden i taxeringsnämnd är behörig att utfärda bevis och intyg, åtnjutande publica fides samt han i sådant avseende är att likställas med tjänsteman, har Landskapsnämnden ansett det principiellt riktigast, att han bör utses av fullmäktige, ej väljas inom nämnden.

Landskapsnämnden har funnit det mest ändamålsenligt att den längd, uti vilken de fastigheter i staden, med avseende å vilka deras ägare är berättigad till viss årlig, vid taxering till avdrag tillåten avskrivning, uppgöres för tre år framåt och att densamma, i motsvarighet till vad i förslaget om kommunallag för landskommunerna stadgas i fråga om fastställande av viss minimimedelinkomst från särskilda skatteobjekt, bör vara slutgiltigt fastställd, innan deklaration och taxering äger rum.

Beträffande vissa slag av skattbar inkomst, får Landskapsnämnden hänvisa till vad av densamma i motsvarande fall uti motiveringen till kommunallagen för landskommunerna anföres.

Landskapsnämnden tillåter sig sålunda vördsamt föreslå

att Landstinget ville antaga bilagda förslag till

L a g o m k o m m u n a l f ö r v a l t n i n g

1

M a r i e h a m n .

I kap.

Allmänna stadganden.

§ 1.

Mariehamns stad med därunder lydande områden utgör en särskild kommun, vars medlemmar äga att, i enlighet med denna lag och inom de gränser lag i övrigt utstakar, vårda kommunens gemensamma hushållnings- och ordningsangelägenheter, såvitt desamma ej enligt gällande lagar och förordningar böra handläggas av offentlig myndighet.

§ 2.

Där samarbete mellan staden och angränsande landskommun i något ärende anses böra äga rum och kommunerna icke kunna därom enas, må på den kommun, som önskar samarbete, ankomma att med nödig utredning i ärendet och förslag till dess ordnande ingå till landskapsnämnden, som äger detsamma avgöra.

§ 3.

Medlem av Mariehamns kommun är envar:

som inom staden eller dess område har laga bo och hemvist;
som därstädes idkar näring, rörelse eller yrke; eller
som där äger gård, tomt eller jord.

§ 4.

Kommunens beslutanderätt utövas av stadsfullmäktige, vid rådhustämman och, där samarbete med andra kommuner enligt § 2 äger rum, vid sammanträde med dessa kommuners ombud.

Verkställighet och förvaltning tillkomma, under magistratens in-
seende, drätselkammare och övriga nämnder, styrelser eller personer,
på sätt i denna lag eller annorledes stadgas.

§ 5.

Vad staden samfält tillhör, vare sig i inkomst från fastighet,
i rörligt kapital, i inkomstgivande rättighet eller medel, vilka sta-
ten eller landskapet beviljat åt staden, skall anses såsom tillgång
till bestridande av stadens gemensamma utgifter och förvaltas på sätt
här nedan säges, där ej för särskilt fall är annorledes förordnat.

Egendom, som till förmån för någon viss klass av befolkningen el-
ler för särskilda ändamål till staden överlåtits, bör förvaltas och
användas i enlighet med de föreskeifter, vilka härom äro gällande.

Till utgifter, för vilkas bestridande tillgångar utöver de i mon-
1. nämnda erfordras till stadens gemensamma gagn eller för särskilda
dess behov, äge kommunen fastställa skatter att utgå enligt de grunder,
som i denna lag stadgas.

§ 6.

Denna lag gör icke någon ändring uti de kommunala rättigheter och
förpliktelser, som enligt grundlag eller privilegier med grundlags-
helgd särskilt tillkomma vissa medlemmar av kommunen. Alla övriga kom-
munala rättigheter och skyldigheter, vilka före år 1875 varit förbe-
hållna borgerskap och gårdsägare samfält eller vardera särskilt, för-
bliva fortfarande gemensamma för alla medlemmar av kommunen.

II kap.

Om stadsfullmäktige,

§ 7.

Antalet stadsfullmäktige i Mariehamn utgör 15.

Suppleanter för stadsfullmäktige utses till ett antal av fem.

§ 8.

I överensstämmelse med de i gällande lag stadgade grunder och så-
lunda, att alla valberättigade vid valet hava lika rösträtt, utses
stadsfullmäktige genom omedelbara och proportionella val.

Ej må valrätt utövas genom ombud.

Om valen, och huru dessa skola förrättas, stadgas närmare i kommunala vallagen.

§ 9.

Stadsfullmäktige och deras suppleanter väljas vid vart tredje år skeende ordinarie val för tre år, och varar deras uppdrag till utgången av det kalenderår, varunder nästföljande val av fullmäktige bör verkställas, eller, om valet därförinnan icke slutförts, intill dess så skett.

§ 10.

Rätt att välja fullmäktige och revisorer tillkommer, jämlikt av gällande lag i sådant avseende utstakade grunder, envarmedlem av kommunen, såväl man som kvinna, som äger finländsk medborgarrätt och i landskapet haft sitt laga bo och hemvist under minst fem år och vilken före valåret fyllt 21 år samt vid senast förrättade mantalsskrivning upptagits eller bort upptagas i stadens mantalslängd.

Valrätt tillkommer likväl icke:

- 1) den, som står under förmynderskap;
- 2) den, som av annat skäl än medellöshet, styrkt medelsintyg av kommunalstyrelsen, under de två närmast föregående åren uraktlåtit att gälda honom påförda kommunala avgifter;
- 3) den, som i kommunalhem, i annan kommunal fattigvårdsinrättning eller annorledes året om åtnjuter full fattigvård;
- 4) den, som på grund av domstols laga kraft ägande utslag saknar medborgerligt förtroende eller är ovärdig att nyttjas i landets tjänst eller föra annans talan; samt
- 5) den, som övertygats om att hava vid kommunala val köpt eller sålt röst, på flere än ett ställe avgivit sin röst, eller genom våld eller hot stört valfriheten eller gjort försök därtill, ända till utgången av det tredje kalenderåret efter det, då utslaget vunnit laga kraft.

§ 11.

Valbar till fullmäktig och övriga kommunala förtroendeuppdrag,

försäsvitt angående dem icke är särskilt stadgat, är envar i kommunen bosatt person, som är berättigad att deltaga i val av fullmäktiga.

Till fullmäktige må dock ej väljas landshövdingen, ej heller tjänsteman vid länsstyrelsen eller landskapsnämnden, å vilken fördragning av kommunala besvär eller andra ärenden ankommer, ordförande och ledamot i magistraten, tjänstemän och betjante vid magistraten och poliskammaren eller allmän åklagare, ej heller vid stadens dräkteranställd eller annan densamma underlydande befattningshavare, som är för sin syssla redo skyldig.

§ 12.

Ej må vald fullmäktig avsäga sig uppdraget, ifall han icke uppnått sextio års ålder.

Den, som under de tre nästföregående åren varit fullmäktig eller ordförande i en för verkställighet och förvaltning av stadens angelägenheter tillsatt styrelse, är likväl berättigad att under de tre följande åren åtnjuta befrielse från uppdraget att vara fullmäktig.

Sker avsägelse på sådan grund, träder suppleant i den valdas ställe.

Uppgives såsom stöd för avsägelse sjuklighet eller civil, militär eller ecklesiastik ämbets- eller tjänstebefattning, familjeförhållanden eller något annat skäl, äge fullmäktige pröva det anmälda hindret.

Godkännes avsägelsen, träde suppleant i stället.

§ 13.

Fullmäktige erhålla för sitt uppdrag ersättning enligt fullmäktiges prövning, likväl med minst fem mark för sammanträde och så, att arvode för alla fullmäktige utgår med lika stort belopp. Dock må ordföranden tillerkännas högre arvode.

§ 14.

Fullmäktige välja årligen inom sig ordförande och viceordförande. Ej må den valde avsäga sig uppdraget, ifall han icke under de tre nästföregående åren innehaft samma befattning.

Om ordförande eller viceordförande dör eller i följd av bortflyttning eller annan laga orsak avgår, innan tiden för hans uppdrag är ute, utses annan person i hans ställe för den tid, som återstår. Lag samma vare, där fullmäktiges ordförande eller viceordförande utses till ordförande eller viceordförande i drätselkammaren.

Om verkställt val av ordförande och viceordförande avgive fullmäktige till landskapsnämnden skriftligt meddelande genom magistraten.

På fullmäktige ankommer att fastställa ordförandens arvode.

§ 15.

Anföras besvär över val av ordförande eller viceordförande för fullmäktige eller i anledning av vägrat godkännande av skedd avsägelse, handhave den valde likväl befattningen, till dess besvären blivit slutligen avgjorda, och där nytt val utsättes, annan person blivit utsedd och omhändertager uppdraget.

§ 16.

Fullmäktiges sammanträden äro offentliga, såframt fullmäktige ej med avseende å något särskilt fall annorlunda besluta.

§ 17.

Fullmäktige äga sammanträda på kallelse av ordföranden, då denne finner sådant nödigt för handläggning av ärende, eller då minst en fjärdedel av fullmäktige eller ock landskapsnämnden eller magistraten därom hos honom gör framställning.

Vid fullmäktiges sammanträde i januari väljas ordförande och viceordförande för fullmäktige samt, för att granska kommunalförvaltningen och kommunens räkenskaper för det löpande året, enligt fullmäktiges beslut minst tre revisorer samt lika många revisorssuppleanter.

Vid fullmäktiges sammanträde i juni fattas beslut om godkännande av föregående års bokslut och beviljande av ansvarsfrihet.

Vid fullmäktiges sammanträde i december beslutes om fastställande av kommunens utgifts- och inkomststat för det följande året samt utses personer till de kommunala befattningar, som vid årets slut bliva

lediga, ävensom medlemmar i taxerings- och prövningsnämnderna.

Kan ärende, som i denna paragraf är nämnt, icke av fullmäktiges handläggas å stadgad tid, åligger det fullmäktiges ordförande att, så snart ske kan, utsätta dag för ärendets behandling. Därest den tid, för vilken stadens, för viss tid valda befattningshavare blivit utsedda, utgår, innan val av nya befattningshavare efter dem förrättats, vare de, som äro i tur att avgå, skyldiga att kvarstå i sina befattningar till dess valet ägt rum och vunnit laga kraft.

§ 18.

Kallelse till fullmäktiges sammanträde skall kungöras och fullmäktige delgivas på sätt, som av fullmäktige bestämmas.

Kallelsen bör innehålla uppgift om tid och rum för sammanträdet ävensom om de ärenden, som därvid komma att behandlas.

Kallelse till sammanträde, där val av stadens revisorer och revisorssuppleanter eller av medlemmar i stadens taxerings- och prövningsnämnder förrättas samt antalet revisorer eller medlemmar i taxeringsnämnden bestämmas, eller stadens utgifts- och inkomststat för följande år fastställles, eller av stadens revisorer avgiven berättelse granskas, bör utfärdas minst fjorton dagar före sammanträdet. Till fullmäktiges alla övriga sammanträden kan kallelse utfärdas senast dagen före sammanträdet.

Om tiden för sammanträde skola magistratens och drätselkammarens ordförande skriftligen underrättas.

§ 19.

Ej må ärende av fullmäktige företagas till behandling eller beslut däri fattas, såframt ej minst tio fullmäktige äro tillstädes.

Uteblir ordförande, viceordförande eller ledamot utan giltigt hinder från utsatt sammanträde eller avlägsnar sig utan sådant skäl från pågående sammanträde, erlägges till stadens kassa i vite, ordförande och viceordförande tjugufem samt ledamot tjugu mark. Bliver sammanträde till följd av de närvarandes fåtalighet inställt eller upplöst, vare vitet för de frånvarande dubbelt.

§ 20.

Vid fullmäktiges sammanträde må ärende icke företagas till avgörande, innan detsamma ägnats beredning av drätselkammaren eller i § 4 mom. 2 omförmäld nämnd, styrelse eller person eller i § 29 medgivet utskott eller särskilt tillsatt beredningsutskott, förutom där brådskande omständigheter i något fall påkalla annat förfarande.

§ 21.

Magistratens och drätselkammarens ordförande eller, i fall av hinder för dessa, den av ledamöterna, som magistraten eller drätselkammaren därtill utsett, äro pliktiga att närvara vid fullmäktiges sammanträde för att tillhandagå med erforderliga upplysningar; och vare de berättigade att deltaga i överläggning men icke i beslut, därest de icke tillika äro medlemmar av fullmäktige. Nämda personers utevaro, hindrar icke ärendets behandling hos fullmäktige.

§ 22.

Sedan överläggning vid fullmäktiges sammanträde ägt rum och av ordföranden förklarats avslutad, framställe han omröstningsproposition så avfattad, att svaret "ja" eller "nej" uttrycker fullmäktiges beslut.

Efter det propositionen blivit besvarad, give ordföranden tillkänna, huru enligt hans uppfattning beslutet utfallit, och befäste detsamma, där annan omröstning ej begäres, med klubbslag. Äskas omröstning, må den verkställas öppet och efter namnupprop.

Den åsikt, för vilken de flesta rösterna avgivits, gälle såsom fullmäktiges beslut, förutom där viss stadgad röstövertikt enligt denna lag erfordras. Falla rösterna jämnt, gälle såsom beslut den åsikt, för vilken ordföranden avgivit sin röst.

Likväl erfordras för beslutets fattande, att minst två tredjedelar av de närvarande fullmäktige biträda detsamma, då beslutet angår:

- 1) inköp, försäljning eller utbyte av fast egendom, utom vad byggnadstomter beträffar;
- 2) grundande av fasta fonder, bildade av kommunens egna ordinarie

eller extra ordinarie inkomster, eller anvisande av medel ur slik fond;

3) upptagande av nya lån eller omsättning av eller förlängning av betalningstiden för upptagna lån, varvid dock likvidationsplan fastställes med enkel röstpluralitet; samt

4) borgesförbindelse.

§ 23.

Val, som verkställas av fullmäktige, taxeringsnämnden eller andra kommunala styrelser, böra försiggå med tillämpning av proportionellt valsätt, såframt två eller flera personer skola utses och därest fjärdedelen av de i valet deltagande det fordrar.

Om en person skall väljas eller då majoritetsval eljest användes, betraktas den eller de ^{valda} valda, vilka vid valet erhållit de flesta rösterna.

Proportionella val och, därest så fordras, även andra val för rättas med slutna sedlar. Vid lika röstetal avgör lotten.

§ 24.

Verkställigheten av fullmäktiges beslut må icke uppehållas av att beslutet icke vunnit laga kraft, med mindre ansökan om ändring däri genom bleve onyttig eller landshövdingen, därest han vid prövning av emot beslutet anförda besvär finner detsamma strida mot lag, anser skäl föreligga att förbjuda verkställigheten.

§ 25.

Vid fullmäktiges sammanträden föres protokollet av sekreterare, som av fullmäktige utsetts.

Där protokollet icke genast justeras, må fullmäktige uppdraga åt ordföranden och minst två för gången därtill utsedda medlemmar att verkställa justeringen å dag, som av fullmäktige bestämmes.

Protokollet underskrives av ordföranden och sekreteraren samt, där justering genast ägt rum, av minst tvenne medlemmar av fullmäktige och i annat fall av justeringsmännen. Därest en eller flere av justeringsmännen vägra att underskriva protokollet, under uppgift att dess innehåll icke motsvarar förloppet vid fullmäktiges sammanträde, göra ordföranden därom anteckning i protokollet och låte med justeringen

anstå till fullmäktiges nästa sammanträde. Det justerade protokollet skall å förut kungjord dag offentligen uppläsas i fullmäktiges samlingslokal eller å annat av fullmäktige utsett rum.

§ 26.

Den, som deltagit i avgörandet av ett vid fullmäktiges sammanträde handlagt ärende, äge rätt att genast anmäla reservation mot det rattade beslutet. Önskar reservant få sin reservation jämte motiv protokollet bifogat, bör densamma skriftligen avfattad ingivas till sekreteraren senast vid justeringstillfället.

§ 27.

Fullmäktiges beslut i avgjort ärende skall, så ock huru val av revisorer och revisorssuppleanter utfallit, så snart det blivit justerat, skriftligen delgivas magistraten.

Utgående expeditioner underskrivas av ordföranden samt kontrasigneras av sekreteraren.

§ 28.

Fullmäktige hava rätt att från magistraten utfå de handlingar och upplysningar, som de finna nödiga.

§ 29.

Fullmäktige må, där de pröva sådant nödigt, för ärendenas beredning utse särskilda utskott, vilkas medlemmar skola för sitt uppdrag erhålla ersättning, likväl med minst fem mark för sammanträde.

§ 30.

Ordföranden vake över ordningen vid fullmäktiges sammanträden och äge att efter varning avlägsna åhörare, som förhålla sig oskickligt. Uppstår sådan oordning, som ordföranden ej kan avstyra, äge han upplösa sammanträdet.

III kap.

Om magistraten.

§ 31.

Stadens magistrat äger övervaka, att stadens gemensamma egendom, inkomster, förmåner och rättigheter tillbörligen omhänderhavas samt att de för ändamålet tillsatta nämnder, styrelser eller personer brin-

ga fullmäktiges beslut i verkställighet.

Finner magistraten, att ett av fullmäktige fattat beslut strider emot lag, gällande författningar eller föreskrifter, eller att under ställning eller anmälning uraktlåtits, där den bort äga rum, vare pliktig att vägra handräckning till verkställighet av dylikt beslut. I sådan händelse bör magistraten i skrivelse till fullmäktige meddela, att verkställighet icke kan följa, jämte skälen därtill.

Vederbörande vare obetaget att över sådan vägran besvara sig i den ordning, som är föreskriven för ändringssökande i magistratens beslut.

§ 32.

Magistraten äger rätt att hos fullmäktige framlägga förslag i ärenden, som röra stadens gemensamma angelägenheter.

§ 33.

Framställningar och utlåtanden, som från fullmäktige eller för särskilt ändamål tillsatt styrelse avgivas till statsmyndighet, skola insändas genom magistraten.

§ 34.

Om magistratens sammansättning, åligganden och göromål i dess egenskap av offentlig ämbetsmyndighet samt dosmtol i hushållnings- och ordningsmål ävensom angående tillsättande av övriga tjänstemän och betjante för stadens och den kommunala förvaltningens behov, gälla vad därom är särskilt stadgat.

§ 35.

Intill dess magistrat i staden inrättats och vidtagit med sin verksamhet, skola alla de åligganden, vilka nämnda myndighet genom denna lag fått sig uppdragna, omhänderhavas av stadens ordningsrätt.

IV kap.

Om rådhusstämma.

§ 36.

Rådhusstämma äger rum för val av borgmästare och rådmän.

Sådan stämma hålles inför magistraten under ordförandeskap av borgmästare eller den, som honom företräder.

§ 37.

Berättigade att delta i rådhusstämma äro, i överensstämmelse med i gällande lag stadgade grunder, alla de medlemmar av kommunen, vilka upptagits såsom röstberättigade i den för senaste stadsfullmäktigval uppgjorda vallängden; och skall denna vallängd användas såsom röstningslängd .

§ 38.

Alla valberättigade äga lika rösträtt, på sätt i lag är stadgat.

Ej må valrätt utövas genom ombud.

Val förrättas med slutna sedlar. Vid lika röstetal avgör lotten.

§ 39.

Rådhusstämma sammankallas av magistraten.

Kallelse, som bör innehålla uppgift om det ändamål, för vilket stämman äger rum, skall utfärdas minst fjorton dagar före valet och kungöras på sätt, som i § 102. stadgas.

§ 40.

Innan rådhusstämma upplöses, kungöre magistraten tiden, då det vid stämman förda protokollet skall offentligen justeras. Annan kallelse till justeringen erfordras ej.

V kap.

Om drätselkammaren.

§ 41.

I staden skall finnas en drätselkammare, vilken förvaltar staden tillhörande fastigheter ävensom dess penningväsen, uppbär dess inkomster och verkställer behörigen beslutna utbetalningar, samt därjämte ombesörjer de allmänna uppdrag för stadens räkning, som enligt det för drätselkammaren utfärdade reglementet å densamma ankommer.

Förslag till reglemente skall av magistraten uppgöras och överlämnas till stadsfullmäktiges granskning och godkännande samt där efter underställas landskapsnämndens prövning och fastställelse.

§ 42.

Drätselkammaren består av en stadsdirektör såsom ordförande och två ledamöter.

Stadsdirektören väljes av stadsfullmäktige för sex år; ledamöterna ävensom två suppleanter för tre år. Av ledamöterna utse stadsfullmäktige en till vicedirektör, vilken vid förfall för stadsdirektören träder i dennes ställe.

Om valbarhet stadgas i § 11 av denna lag. Dock må ingen mot sin vilja till stadsdirektör utses.

§ 43.

Vald ledamot kan avsäga sig uppdraget på enahanda grunder, som gälla för rätt till avsägelse av stadsfullmäktiguppdrag.

§ 44.

Avgår stadsdirektören eller ledamot i drätselkammaren under mandattiden, väljes ofördröjligen annan för den tid, som för den avgångna återstår. Enahanda förfarande skall iakttagas, där suppleant före mandattidens slut avgår.

§ 45.

Drätselkammarrens sammanträden äro icke offentliga, men få bevistas av magistratens och stadsfullmäktiges ordförande, vilka äro berättigade att deltaga i överläggningarna, men ej i besluten.

§ 46.

Angående stadsdirektörens och ledamöternas i drätselkammaren åligganden och befogenheter stadgas närmare i det för drätselkammaren fastställda reglementet.

VI kap.

Om stadens hushållning.

§ 47.

Drätselkammaren åligger att årligen uppgöra ett utgifts- och inkomstförslag. I det förra upptagas:

- a) skulder, som antingen till hela beloppet eller endast till viss del förfalla till betalning under det nästföljande året;
- b) utgifter, som enligt reuan fattade beslut böra under samma år bestridas;
- c) utgifter, som därutöver anses kunna för kommunens gemensamma

behov påkallas under det kommande året; och

d) förslagsvis ett belopp i penningar att vid inträffande oförutsedda behov användas.

Uti inkomstförslaget upptagas:

a) det nästföregående årets behållning;

b) för kommunalbehov redan beviljade anslag, som under det kommande året få uppbäras;

c) inkomster, vilka på annan grund anses inom nästnämnda år komma kommunen till godo; och

d) det belopp, som ytterligare erfordras, jämte förslag till detsamma anskaffande.

För ovannämnda ändamål åligger det ock de särskilda bestyrelser, som staden för vissa förvaltningsgrenar möjligen tillsatt, att å tid, som bestämmes av drätselkammaren, dit ingiva sina specialförslag över utgifter och inkomster för det nästföljande året.

§ 48.

Det sålunda uppgjorda utgifts- och inkomstförslaget överlämnas av drätselkammaren till magistraten, som äger detsamma jämte eget utlåtande insända till granskning av stadsfullmäktige vid det sammanträde i december månad, varom omförmäles i § 17 mom. 4; skolandet vid sagda sammanträde alla frågor om utgiftsförslaget upptagna utgifter, som då till beviljande föreslås, och behov, av vilka detsamma påkallas, till överläggning och avgörande företagas. Sedan detta fösiggått, överlämnas förslaget med de i anledning därav vidtagna beslut^{en} till magistraten, som har att däri införa de av stadsfullmäktige beslutna ändringarna och tilläggen samt därefter låta drätselkammaren upprätta behörig debiterings- och uppbördslängd.

§ 49.

Vad av stadsfullmäktige beviljats att under nästföljande år uppbäras, anses för det löpande året stadsutskylder, och skall till utgörande fördelas på dem, som under sistnämnda år äro kommunens skattskyldiga medlemmar.

§ 50.

Debiterings- och uppbördslängden skall upptaga varje skattskyldig

till namn och bostad, de beskattningsföremål, för vilka stadsutskyld blivit honom påförd jämte den därå satta skatt, upptagen för varje föremål särskilt, samt i övrigt vara inrättad i enlighet med de föreskrifter magistraten meddelar. Till nödig kontroll över uppbörden böra jämväl skilda kolumner för anteckning om inbetalningar och rester vara i längden uppdragna.

§ 51.

Befinnes någon i debiterings- och uppbördslängden upptagen, till stadsutskyld pliktig medlem av kommunen hava därifrån bortflyttat under loppet av det år, för vilket debiteringen skett, skall han icke desto mindre erlægga vad honom påförts, men vare för samma år frikelad från slik betalning till den kommun, dit han inflyttat, såframt ej utskylden till sistnämnda kommun är sådan, att den bör utgå, vare sig han varit inom kommunen bosatt eller icke.

§ 52.

Sedan debiterings- och uppbördslängden blivit upprättad, bör den under åtta dagar finnas å rådhuset eller annat lämpligt ställe att tillgå, på det de av kommunens medlemmar, som sådant önska, må kunna av densamma taga kännedom; och låte magistraten härom tillkännagiva genom offentligt anslag och på annat lämpligt sätt, ävensom genom kungörelse i stadens tidning, där sådan utkommer.

§ 53.

Anmärkning emot debiterings- och uppbördslängden bör, vid förlust av vidare rätt därtill, inom en vecka efter utgången av den i § 52 utsatta tiden anmälas hos magistraten, som har att i anledning därav meddela utslag. Den med utslaget missnöjda må däröver i vederbörlig ordning anföra besvär, men vare icke desto mindre pliktig att det honom påförda utskyldsbeloppet vid uppbördsstämman erlægga, med rätt, att i fall hans besvär godkännas, få det överbetalade åter.

Är någon av laga förfall hindrad att inom ovan utsatt tid göra anmärkning mot debiterings- och uppbördslängden, vare berättigad att anmäla missnöje däremot i föreskriven ordning och sitt förfall styrka

inom fjorton dagar efter det förfallet upphört, även om uppbörden redan vore verkställd.

§ 54.

Sedan debiterings- och uppbördslängden i ovan stadgad ordning hållits för de skattskyldige tillgänglig, utsänder drätselkammaren debetsedlar och verkställer uppbörden på den tid, som staden kan finna för sig lämplig.

Var, som uraktlåter att inom utsatt tid erlägga skatten, är pliktig att för varje fullt belopp av etthundra mark eller del därav av den oguldna skatten erlägga skattetillägg med en mark för varje månad eller del därav, som förflutit från det betalning bort ske till dagen för skattens erläggande; och vare därjämte skyldig, även om skatten skall å skilda terminer inbetalas, att omedelbart till stadskassan erlägga hela det resterade skattebeloppet.

§ 55.

Inom tre veckor efter uppbördsstämman ingive drätselkammaren till magistraten berättelse, huru uppbörden utfallit, och bifoge därvid restlängd över oguldna utskylder, vilka magistraten åligger låta i laga ordning uttaga och sist inom fyra månader efter restlängdens emottagande till drätselkammaren avlämna, jämte förteckningar såväl å medellösa personer, med behöriga utmättningsbevis, som ock å bortflyttade, med särskild uppgift om den åtgärd magistraten vidtagit till indrivande av dem påförda utskylder.

§ 56.

Drätselkammaren åligger att i enlighet med givna föreskrifter föra stadens räkenskaper och dem för varje år den 31 december avsluta. Räkenskaperna skola sedan före den 1 mars följande år överlämnas till magistraten, som äger att vid första sammanträde desamma inför protokollet revisorerna tillställa och därvid förelägga dem viss tid att berättelse om revisionen avgiva.

§ 57.

De av kommunen särskilt tillsatta styrelserna skola före den 1 februari varje år till drätselkammaren avgiva räkning över de medel,

som av dem under det nästföregående året omhänderhafts, för att ingå i den allmänna redovisningen över kommunens medel och tillika med densamma granskas.

§ 58.

Revisionsberättelsen avlämnas till magistraten, som, i händelse anmärkning mot räkenskaperna däri blivit gjord, äger infordra vederbörandes förklaring däröver så tidigt, att den må kunna jämte berättelsen framläggas till granskning hos stadsfullmäktige vid det sammanträde, som under loppet av juni månad hålles.

§ 59.

På stadsfullmäktiges beslut ankomme, huruvida framställd anmärkning må förfalla eller åtgärd i anledning därav för bevakande av kommunens rätt skall vidtagas.

§ 60.

Vid varje kvartals utgång bör stadskassan inventeras av en magistratsledamot och två av stadsfullmäktige därtill utsedda personer. Dock vare magistraten ävensom fullmäktige obetaget att även däremellan, om så anses nödigt, verkställa inventering av kassan.

§ 61.

Över stadens gemensamma egendom, bestående av åker, äng, mulbete, skog, fiskevatten o.dyl. ävensom hus och gårdar med därstädes befintliga möbler, handlingar och förråder, av vad slag det vara må, skola noggranna förteckningar finnas upprättade.

I januari månad varje år eller oftare, om så anses nödigt, låte stadsfullmäktige genom därtill utsedda personer anställa inventering av den lösa egendomen, därvid anteckning göres om de förändringar, som under loppet av det förflutna året eller efter nästföregående inventering med denna stadens tillhörighet ägt rum.

På den fasta egendomen låte stadsfullmäktige likaledes vart tredje år eller oftare, om så nödigt anses, å lämpliga tider anställa besiktning till utrönande av egendomens tillstånd och huruvida innehavaren fullgjort de villkor, som för densammas nyttjande

varit föreskrivna,

Yppas vid dessa förrättningar vanvård eller förskingring, äge stadsfullmäktige att emot vederbörande utföra den talan, vartill skäl förekommer.

§ 62.

Äger staden jord eller annan lägenhet, som av staten, landskapet eller enskilda blivit till staden donerad, gälle om hushållningen därmed, vad i donationsurkunden är förordnat.

VII kap.

Om kommunal skattsyldighet samt om kommunala taxeringsmyndigheter.

§ 63.

Till de utgifter, som enligt § 5 mom. 3 böra för kommunens behov bestridas, är, utan avseende å trosbekännelse eller medborgarrätt, envar,

vilken inom kommunen, vare sig han där bor eller icke, äger eller brukar jord eller innehar annan fastighet,

eller där idkar rörelse, näring eller yrke, såsom ock envar,

vilken inom kommunen har laga bo och hemvist,

pliktig att bidraga i förhållande till det antal skattören, honom genom taxering påförts.

Enahanda skyldighet åligger även menighet, sammanslutning, anstalt eller stiftelse för den inkomst, de inom kommunen åtnjuta av fastighet, näring, rörelse eller annan inkomstkälla. Dock är ideell sammanslutning, anstalt eller stiftelse skattskyldig endast för inkomst av fastighet samt av näring och rörelse. Staten och landskapet äro skattskyldiga för inkomst av sådana fastigheter, vilka icke användas för allmänna ändamål, och för halva beloppet av den netto inkomst staten eller landskapet erhålla från industriell och annan rörelse, vilken är med privata företag jämförlig. Dock skall skatt icke erläggas för inkomst, som staten eller landskapet erhålla från sådana produktiva företag, vilka huvudsakligen äro i verksamhet för tillgodo-seende av statsinrättningarnas eller landskapets behov.

Hustru skall särskilt beskattas för den inkomst, varöver hon en-

ligt lag råder.

Av den skattskyldigas inkomst motsvarar ett belopp av etthundra mark ett skattöre.

Personliga tjänstbarheter, vilka i stad utgjorts efter förut lagligen antagna grunder, skola fortfarande efter samma grunder utgöras, till dess annorlunda varder förordnat.

§ 64.

Taxeringen verkställas av en för sådant ändamål av stadsfullmäktige för tre år i sänder utsedd taxeringsnämnd, och fastställa stadsfullmäktige antalet medlemmar samt utse ordförande och viceordförande i densamma. Taxeringsnämnden skall, såvitt möjligt, bestå av iökare av näring eller yrke, lön- eller pensionstagare eller annan inkomst åtnjutande samt fastighetsägare.

På samma gång som taxeringsnämnden utses, skola stadsfullmäktige jämväl välja så många personer, som motsvara dubbla antalet av medlemmarna i stadens magistrat för att, jämte dessa och ett med magistratens medlemmar lika stort antal personer, som taxeringsnämnden inom sig utvalt, utgöra den prövningsnämnd, vars åligganden i paragraf 101 omförmälas.

Vid prövningsnämndens sammanträden föres ordet av borgmästaren eller den, som hans tjänst handhaver. Yppar sig meningsskiljaktighet förfares, såsom i nästföljande moment om taxeringsnämnden är stadgat.

Taxeringsnämnden tillhör att samvetsgrant uppskatta den inkomst, varje skattskyldig kan anses under det sistförflutna året hava njutit av fastighet i staden eller inom dess område, av sin därstädes idkade rörelse, näring eller yrke, och, såframt den skattskyldige inom kommunen är mantalsskriven, av lön, pension eller annan inkomstkälla. På grund härav påföras envar skattören. Vid skiljaktighet i meningar röstas efter huvudtalet; och vare uppskattningen gällande efter de flestas röster; men utfalla rösterna lika, gälle den mening, som länder den taxerade till förmån. Vid omröstning böra minst två tredjedelar av nämndens medlemmar närvara.

För förfallolös utevaro från taxeringsnämndens sammanträden böte ordförande och ledamot i nämnden såsom i § 19 säges.

VIII kap.

Om skyldighet att avgiva inkomstdeklaration för kommunalbeskattning.

§ 65.

Till ledning vid taxering för den kommunala beskattningen vare, oberoende av medborgarskap envar, som är till kommunen skattskyldig, pliktig att till kommunens taxeringsnämnd avgiva uppgift (deklaration) över sin inkomst under nästföregående år.

§ 66.

Skyldighet att avgiva deklaration och annan uppgift, varom i denna lag stadgas, åligger för hustru mannen, såvida hustrun icke särskilt skall beskattas, för omyndig och under förmynderskap stående person, förmyndare, för sådan frånvarande, för vilken god man förordnats, godemannen, beträffande vad han har under sin förvaltning för oskiftat sterbhus den, som har boet om händer, vare sig han är delägare eller syssloman, samt där boet är skiftat, den som vid tiden för skiftet förvaltat boet. Avliden persons inkomst deklarerar av den, som enligt lag äger låta uppteckna boet.

För bölag, andelslag, ekonomiska föreningar och stiftelser åligger deklarationsskyldigheten jämte därmed sammanhängande förpliktelser vederbörande styrelse, förvaltning eller syssloman.

Den, som för frånvaro eller annan orsak är hindrad att deklarerar, vare berättigad att hos taxeringsnämnden anmäla annan person, att i sitt ställe fullgöra deklarationen, med angivande tillika av tiden för uppdragets varaktighet; och äge nämnden sedermera i allt, vad deklarationen rör, hålla sig till ombudet. Stående dock huvudmannen själv äventyret, ifall något i avseende å uppgiftsskyldigheten av ombudet åsidosättes.

§ 67.

Deklaration avgives på heder och samvete. Den avfattas skriftligen medels ifyllande av blankett, en eller flere, enligt av landskapsnämnden fastställda formulär och bör upptaga:

a) den deklarationspliktiges namn, yrke eller verksamhet, bopingsort och adress;

b) noggrann uppgift över hans inkomster under den tid beskattningen avser;

c) uppgift, behörigen specificerad, över de avdrag från bruttoinkomsterna, som han yrkar att få räkna sig till godo vid taxeringen, samt om avdraget är beroende av inkomstens storlek, uppgift därom att han icke haft i annan kommun skattbar inkomst eller, därest han haft sådan inkomst, huru stor denna inkomst i de olika kommunerna är sammanräknad.

Har uppgiftspliktig drivit rörelse eller yrkesverksamhet å olika orter eller eljest haft inkomst inom två eller flera kommuner, skall han i deklarationen tillika angiva, huru enligt hans mening inkomsterna böra i avseende å taxeringen fördelas emellan de särskilda kommunerna.

§ 68.

Angående inkomst, som endast uppskattningsvis kan bestämmas, vare deklarationspliktig skyldig att i stället för sifferuppgifter meddela de upplysningar, som äro av nöden, för beräkning av sådan inkomst.

§ 69.

Bolag, andelslag och övriga näringsidkare böra, såframt de enligt gällande lag äro skyldiga att föra bok, jämte deklarationen inlämna bestyrkt avskrift av in- och utgående balansräkningar samt vinst- och förlustkonto för den tid deklarationen omfattar ävensom specifikation över verkställda avskrivningar å fastighet, inventarier, maskiner och mera dylikt.

Bolag, andelslag och ekonomiska föreningar åligga att tillika inlämna avskrift av sin revisionsberättelse jämte protokollsutdrag, utvisande vad i anledning av revisionsberättelsen vid allmänt sammanträde beslutits.

§ 70.

Skattskyldig vare pliktig att, förutom deklaration, på anmaning

av taxeringsnämnden meddela de uppgifter och kompletterande upplysningar, som nämnden finner för taxeringen erforderliga. Möter svårighet att avgiva dessa uppgifter skriftligen, vare deklara-tions-pliktig medgivet att själv eller genom ombud göra ifrågavarande meddelande muntligen, varvid desamma böra av taxeringsnämndens ordförande å blankett införas och vid enahanda förpliktelse som deklaration av den, som uppgiften avlämnat, med namnunderskrift bestyrkas.

§ 71.

På anmaning av taxeringsnämnden åligger det skattskyldig att å tid, som honom av nämnden förelägges, till genomseende av nämnden förete sina affärsböcker, inventarielängd, kontrakt, skuldsedlar, verifikat m.fl. handlingar, som kunna tjäna till ledning vid hans taxering. Granskningen av handlingarna bör, såvitt möjligt, ske i den uppgiftspliktiges bostad eller affärslokal.

Taxeringsnämnden kan ock låta edsvuren revisor granska den skattskyldiges bokföring och därur meddela nämnden för taxeringen erforderliga uppgifter. Där uppgiftspliktig det fordrar, är taxeringsnämnden skyldig att iakttaga sådant förfarande.

§ 72.

I nedannämnda avseenden äro vederbörande skyldiga att på frågan av taxeringsnämnden tillhandahålla nämnden eller av denna befullmäktigad person upplysningar, nämligen:

a) statens, landskapets, kommunens eller annan menighets ämbetsverk och myndigheter beträffande vid dem anställda personers avlöningsförmåner under nästföregående år; börande, då med tjänstebefattning följt fri kost, boställe, bostad eller löningsjord eller inkomst av sportler, expeditionslösen, böter- eller beslagsandelar eller andra obestämda eller extra inkomster, sådant särskilt meddelas;

b) allmänt verk samt styrelse för inrättning eller stiftelse där tjänsteman, betjänt eller annan ägt utbekomma pension eller understöd, ävensom styrelse för inhemsk livförsäkrings- eller livränteanstalt samt syssloman för utländsk sådan anstalt angående beloppet av pension, understöd eller livränta, som under nästföregående år